

**WOPR
KATOWICE**

**WOPR
KATOWICE**

STRATYFIKACJA TEMPERATUROWA ZBIORNIKÓW NATURALNYCH

SZKOLENIE DLA RATOWNIKÓW WODNYCH I
MŁODSZYCH RATOWNIKÓW WOPR

**WOPR
KATOWICE**

STRATYFIKACJA TEMPERATUROWA ZBIORNIKÓW NATURALNYCH **LATO**

W trakcie letniego uwarstwienia termicznego jeziora zachodzi stratyfikacja termiczna prosta tzw. Normalna- od wody najcieplejszej do najzimniejszej (**anotermia**). Utrzymują się dwie grupy temperaturowe wody:

- Cieplesza, czyli **epilimnion** tzn. warstwa nadskokowa - temperatura jest największa u lustra wody i obniża się wraz z głębokością.
- Zimniejsza, czyli **hipolimnion** tzn. **warstwa podskokowa**.

Temperatura wody w tej warstwie jest stała (ok. 4/6°C). Strefy te rozdzielone są warstwą przejściową zwaną **metalimnionem** tzn. **termoklina** lub **warstwa skokowa**.

Metalimnion to warstwa gwałtownego spadku temperatury.

LATO

WOPR
KATOWICE

Pelegial

Strefa otwartej toni wodnej

Litoral

Strefa przybrzeżna

20°C

EPILIMNION

18°C

termoklina

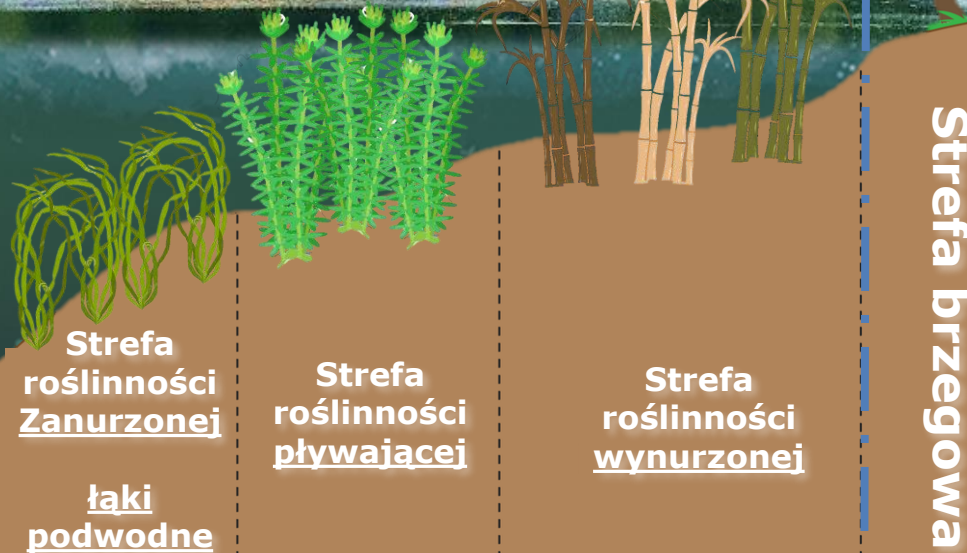
METALIMNION

6°C

HIPOLIMNION

4°C

Profundal
Strefa przydenna

**WOPR
KATOWICE**

STRATYFIKACJA TEMPERATUROWA ZBIORNIKÓW NATURALNYCH **WIOSNA ORAZ JESIEŃ**

Jesienią oraz wiosną zachodzi w zbiornikach wodnych stratyfikacja termiczna wyrównana, czyli **homotermia zrównanie jesienne**.

W trakcie homotermii cała woda zbiornika ma podobną temperaturę (**4-6°C**), a wywołane jest to zjawiskiem chwilowego zaprzestania mieszania się wody z dna i przy powierzchni.

Miksja dotyczy wyłącznie jezior strefy umiarkowanej!

JESIEŃ

WOPR
KATOWICE

Pelegial

Strefa otwartej toni wodnej

Litoral

Strefa przybrzeżna

4°C

EPILIMNION

METALIMNION

HIPOLIMNION

Profundal

Strefa przydenna

Strefa
roślinności
Zanurzonej

łąki
podwodne

Strefa
roślinności
pływającej

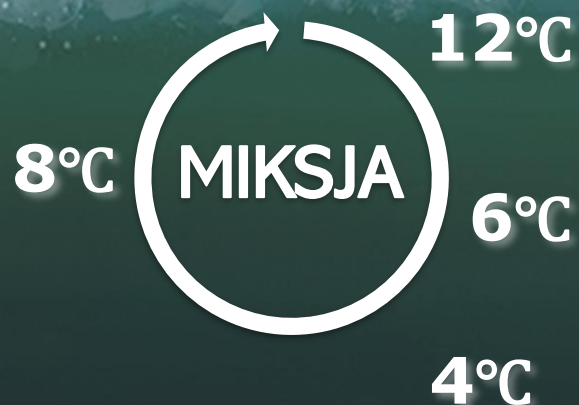
Strefa
roślinności
wynurzonej

Strefa brzegowa

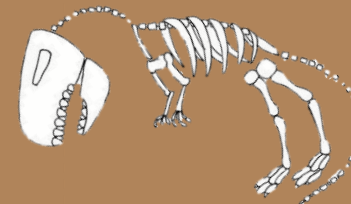
WIOSNA

WOPR
KATOWICE

Warstwy cieplejsze od góry penetrują zimniejsze warstwy stopniowo ogrzewając zbiornik

Miksja dotyczy warstw powyżej 4°C !

**WOPR
KATOWICE**

STRATYFIKACJA TEMPERATUROWA ZBIORNIKÓW NATURALNYCH **ZIMA**

Zima to okres stratyfikacji (**uwarstwienia**) termicznej odwróconej, czyli **katotermii**.

Powierzchnia jeziora zamarza i pokrywa się lodem. Woda ma najniższą temperaturę tuż pod lodem (nieznacznie powyżej **0°C**).

Wraz z głębokością temperatura wody rośnie do **4 / 6°C** i jest stała przy dnie.

Katotermia występuje w **jeziorach strefy** umiarkowanej zimą oraz przez cały rok w **jeziorach polarnych**.

ZIMA

WOPR
KATOWICE

POKRYWA LODOWA

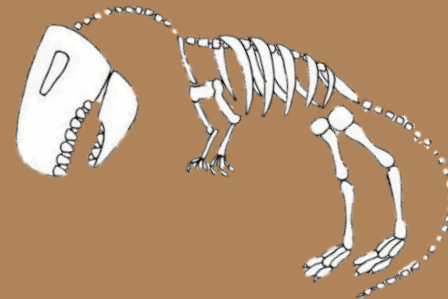
0.5°C

1°C

2°C

3°C

4°C

**WOPR
KATOWICE**

STRATYFIKACJA TEMPERATUROWA ZBIORNIKÓW NATURALNYCH **DLACZEGO JEZIORO ZAMARZA „OD GÓRY”?**

Warstwa wody powierzchniowej ochładza się do temperatury 4°C i opada niżej, do warstwy zalegającej pod termokliną aż sięgnie do powierzchni zatrzymując miksję. Na powierzchni ochładza się do 0°C i zamarza od powierzchni w kierunku dna.

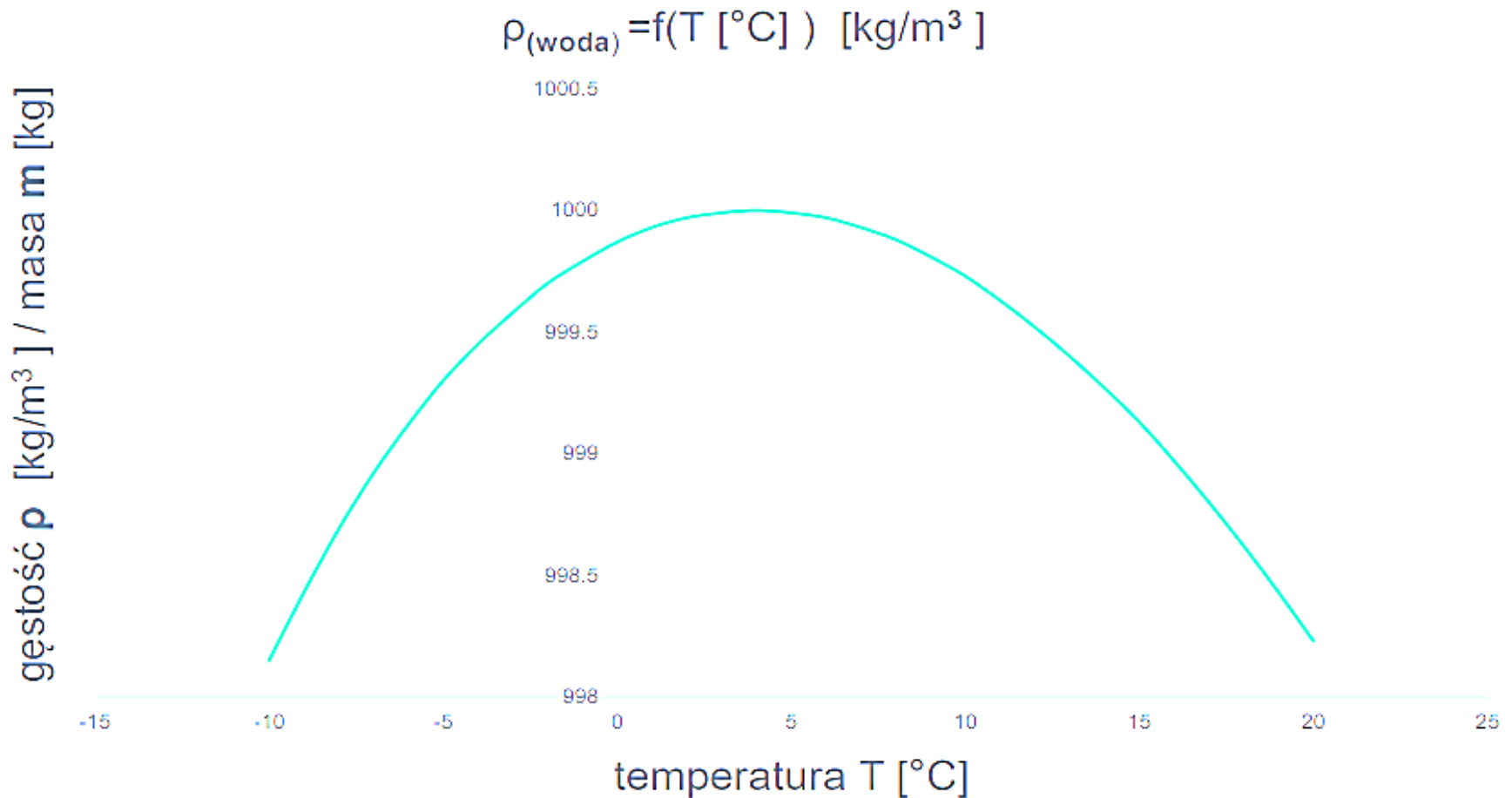
Większość substancji ochładzając się staje się bardziej gęsta i cięższa natomiast, woda wraz ze spadkiem temperatury najpierw staje się coraz gęstsza, ale od 4°C znowu jej gęstość maleje i staje się coraz rzadsza, a zatem staje się lżejsza. Woda nie ma więc zależności liniowej: temperatury i gęstości.

$1m^3$ wody o temperaturze 0,1,2,3°C jest lżejszy od $1m^3$ o temperaturze 4 °C, dlatego te warstwy lżejsze unoszą się wraz z lodem na powierzchni.

**WOPR
KATOWICE**

STRATYFIKACJA TEMPERATUROWA ZBIORNIKÓW NATURALNYCH ZALEŻNOŚĆ GĘSTOŚCI WODY OD JEJ TEMPERATURY

**WOPR
KATOWICE**